

Aastaruanne: OLAFi juurdluste käigus paljastati rohkem kui 600 miljoni euro ulatuses pettuseid ja õigusnormide rikkumisi

2022. aastal kaitses Euroopa Pettustevastane Amet (OLAF) 600 miljoni euro väärtuses ELi maksumaksjate raha, soovitades pettuste ja õigusnormide rikkumise eest ELi eelarvesse tagasi nõuda üle 426 miljoni euro ning hoides ära veel täiendava 200 miljoni euro väärkasutamise. OLAF peatas ka mitmed salakaubaveo, võltsimise ja tollipettusega seotud skeemid, aitas rakendada ELi kaubanduse kaitsemeetmeid ning jätkas poliitika kujundamist, mille abil ennetada ja tõkestada muutuvaid pettusemustreid. Nagu igal aastal, uuris OLAF ka ELi institutsioonide töötajate ja liikmete üleastumistega seotud kahtluseid. OLAF lõpetas eelmisel aastal kokku üle 250 juhtumi.

Täna avaldatud OLAFi 2022. aasta aruandes antakse ülevaade eelmise aasta peamistest suundumustest ja operatsioonidest, mis ulatuvad võltsimise ja salakaubanduse vastasest võitlusest, et kaitsta ELi vahendeid, sealhulgas taaste- ja vastupidavusrahastu vahendeid, pettuste ennetamise mehhanismideni, et kaitsta ELi finantsabi Ukrainale. Aruanne esitatakse esimest korda interaktiivses virtuaalformaadis.

OLAFi peadirektor Ville Itälä rõhutas: „OLAFi teadmised, asjatundlikkus ja tegevus on andnud käegakatsutavaid tulemusi: me kaitseme nii ELi eelarvet kui ka ELi elanikke. ELi maksumaksjate raha kaitsmine taristu- ja digitaliseerimisprojektides, 531 miljoni ebaseaduslikult kaubeldava sigareti konfiskeerimine, rahvusvaheline tegevus võltsitud mee vastu ning pea 3 miljardi euro tagasinõudmine ELi eelarvesse pärast tollis kauba väärtuse tegelikust väiksemana näitamise juhtumi uurimist on vaid mõned näited OLAFi mõjust.

Ennetamine on jätkuvalt kõige tulemuslikum viis, kuidas pettust tõkestada. OLAF püüab tagada, et ELi rahalist abi ja investeeringuid liikmesriikides ja kolmandates riikides kasutatakse eesmärgipäraselt. Oleme veendunud, et koostöö on meie edu võti, ning 2022. aastal ongi OLAF tihendanud koostööd riiklike ametiasutuste, rahvusvaheliste organisatsioonide ja ELi partneritega. OLAFi suutlikkus näha eri osalejate vahelisi seoseid ja pakkuda laiemat pilti jääb meie ainulaadseks eripäraks, mis loob lisaväärtust pettusevastasele võitlusele Euroopa Liidus ja mujalgi.”

OLAFi juurdlused 2022. aastal:

- OLAF viis lõpule 256 juurdlust ja esitas riiklikele ja ELi ametiasutustele 275 soovitusi;

- OLAF soovitas nõuda ELi eelarvesse tagasi 426,8 miljonit eurot ja hoidis ära 197,9 miljoni euro põhjendamatu kulutamise;
- OLAF algatas 192 uut juurdlust, millele eelnes OLAFi ekspertide tehtud 1 017 eelanalüüsi;
- OLAF teatas Euroopa Prokuratuurile 71 võimalikust kuriteojuhtumist, neist 16 korral Euroopa Komisjoni nimel.

ELi vahendite kaitsmine

Nii nagu varasematel aastatelgi, käsitlesid ELi vahendite kasutamist puudutavad OLAFi juurdlused väidetavaid varjatud kokkuleppeid, hankemenetlustega manipuleerimist, huvide konflikte ja ülepaisutatud arveid. Digitaalselt toime pandud pettuste mõningane suurenemine on samuti kinnitanud OLAFi viimastel aastatel täheldatud mustrit. 2022. aastal moodustas OLAF ajutise eksperdirühma, mis keskendus ELi taaste- ja vastupidavusraha pettustevastastele IT-vahenditele, ning alustas taaste- ja vastupidavusraha vahendite võimalike väärkasutamise juhtumite uurimist.

Võltsijate ja salakaubitsejate peatamine

Võitlus võltsimise ja salakaubaveoga on OLAFi tegevuses jätkuvalt kesksel kohal. 2022. aastal oli OLAF mitme ühise tollioperatsiooni ja muu operatiivmeetme kaaskorraldajaks või toetas neid. Tänu neile tegevustele konfiskeeriti miljoneid võltsitud ja ohtlike esemeid, enne kui need oleks kasutusse läinud. Näidetena võib tuua võltsitud ravimid, võltsitud ja potentsiaalselt ohtlikud mänguasjad, 531 miljonit ebaseaduslikult kaubeldavat sigaretti ning 14,7 miljonit liitrit ebaseaduslikku veini, õlut ja kangeid alkohoolseid jooke.

Ukraina toetamine ja Venemaa-vastaste sanktsioonide jõustamine

2022. aastal toimus Venemaa sissetung Ukrainasse. OLAFil on olnud Ukraina ametiasutustega pikaajaline koostöö nii ELi eelarve kulude poolel (ELi vahendite kaitse) kui ka tulude poolel (tollikoostöö). Sõja algusest alates on OLAF pakkunud Ukraina pettustevastastele asutustele abi, et nad saaksid tugevdada ja parandada riigi struktuure, et võidelda pettuse ja korrupsiooniga ning kaitsta praegust ja tulevast ELi rahastust. OLAFil on olnud oluline roll ka võitlemisel ELi poolt Venemaale ja Valgevenele pärast Ukrainasse sissetungi kehtestatud sanktsioonidest kõrvalehoidmisega. Seda on üksikasjalikumalt selgitatud OLAFi 2022. aasta aruandes.

Võitlus üleastumistega

Ka üks ELi töötaja või ELi institutsioonide liikme poolt toime pandud õigusnormide rikkumine või pettus on liiast. ELi elanikud ootavad õigustatult, et ELi institutsioonid, liikmed ja töötajad järgiksid kõige rangemaid käitumisnorme. OLAF lõpetas eelmisel aastal 38 juurdlust, mille raames uuriti ELi institutsioonide töötajate ja liikmete pettust või õigusvastast käitumist. Selliste juurdlustega kindlustatakse, et ELi maksumaksjate raha kasutatakse nõuetekohaselt. Nendega tagatakse kõrgeimate käitumisnormide järgimine ja aidatakse seeläbi kaitsta ELi mainet tervikuna.

OLAFi 2022. aasta aruande interaktiivse ja lühiversiooni leiab [OLAFi veebisaidilt](#).

OLAFi ülesanded, volitused ja pädevus:

OLAFi ülesanne on avastada ja uurida ELi vahenditega seotud pettusi ning need peatada.

OLAF täidab oma ülesannet järgmiselt:

- uurib sõltumatult ELi vahenditega seotud pettuse- ja korrupsioonijuhtumeid, et tagada ELi maksumaksjate raha jõudmine projektideni, millega luuakse Euroopas töökohti ja toetatakse majanduskasvu;
- aitab parandada inimeste usaldust ELi institutsioonide vastu, uurides ELi institutsioonide töötajate ja liikmete tõsiseid üleastumisi;
- töötab välja ELi pettusevastase strateegia.

Sõltumatu juurdlustegevuse raames võib OLAF uurida juhtumeid, mis on seotud pettuse, korrupsiooni ja muude rikkumistega, mis mõjutavad ELi finantshuve ja puudutavad:

- kõiki ELi kulutusi: peamised kulukategooriad on struktuurifondid, põllumajanduspoliitika ja maaelu arengu toetamise vahendid, otsekulutused ja välisabi;
- teatavaid ELi tuluseid, peamiselt tollimakse;
- kahtlusi ELi institutsioonide töötajate ja liikmete raskete üleastumiste kohta.

Kui OLAF on uurimise lõpetanud, peavad pädevad ELi ja riiklikud ametiasutused uurima ja otsustama, kas võtta OLAFi soovitude asjus järelmeetmeid. Kõigi asjaomaseid isikuid peetakse süütuks seni, kuni nende süü ei ole pädevas liikmesriigi või ELi kohtus tõendatud.

Lisateave:

Kirill GELMI
pressiesindaja
Euroopa Pettustevastane Amet (OLAF)
Telefon: +32 2 29 88146
E-post: olaf-media@ec.europa.eu
<https://anti-fraud.ec.europa.eu>

Theresa ZAHRA
pressiesindaja asetäitja
Euroopa Pettustevastane Amet (OLAF)
+32 2 29 57270
olaf-media@ec.europa.eu
<https://anti-fraud.ec.europa.eu>

